USNESENÍ SOUDU (druhého rozšířeného senátu)

10. března 2005 *

Ve spojených věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách (Itálie), zastoupená F. Munarim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-228/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Chioggia Piccola Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená S. Carbonem, A. Taramassou a F. Munarim, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-229/00,

* Jednací jazyk: italština.

Compagnia lavoratori portuali Soc. coop. rl,

Società cooperativa lavoratori portuali San Marco Venezia Soc. coop. rl,

se sídlem v Benátkách, zastoupené A. Bortoluzzim a C. Montagnerem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-242/00,

Portabagagli del porto di Venezia Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bortoluzzim a C. Montagnerem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-243/00,

Abibes SpA, se sídlem v Benátkách, zastoupená G. Orsonim, G. Simeonem a A. Schmittem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-245/00,

Fluvio Padana Srl, se sídlem v Benátkách, zastoupená G. Orsonim, G. Simeonem a A. Schmittem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-246/00,

Serenissima motoscafi Srl, se sídlem v Benátkách, zastoupená G. Orsonim, A. Pavaninim a A. Schmittem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-247/00,

Integrated Shipping Co. SpA (ISCO), se sídlem v Benátkách, zastoupená G. Orsonim, G. Simeonem a A. Schmittem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-248/00,

Società cooperativa veneziana motoscafi, Soc. coop. rl,

Cooperativa „San Marco" motoscafi in servizio pubblico Soc. coop. rl,

Cooperativa serenissima taxi Soc. coop. rl,

se sídlem v Benátkách, zastoupené G. Orsonim, A. Pavaninim a A. Schmittem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-250/00,

Cooperativa ducale fra gondolieri di Venezia, Soc. coop. rl,

Gondolieri Bauer Soc. coop. rl,

se sídlem v Benátkách, zastoupené M. Giantinem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-252/00,

Sacra Srl, se sídlem v Benátkách, zastoupená M. Marinonim, G. M. Robertim a F. Sciaudonem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-256/00,

Fondamente nuove servizio taxi e noleggio, Soc. coop. rl,

Bucintoro motoscafi servizio taxi e noleggio Soc. coop. rl,

se sídlem v Benátkách, zastoupené R. Vianellem, A. Bortoluzzim a C. Montagnerem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-257/00,

Multiservice Srl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bortoluzzim a C. Montagnerem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-258/00,

Veneziana di navigazione SpA, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bortoluzzim a C. Montagnerem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-259/00,

Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bortoluzzim, C. Montagnerem a F. Stivanellem Gussonim, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-265/00,

Comitato „Venezia vuole vivere", se sídlem v Benátkách, zastoupená, ve věcech T-265/00 a T-267/00, A. Bortoluzzim, C. Montagnerem a F. Stivanellem Gussonim a, ve věcech T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00, A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věcech T-265/00, T-267/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00,

Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bortoluzzim, C. Montagnerem a F. Stivanellem Gussonim, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-267/00,

Conepo servizi Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Biaginim, S. Scarpou a P. Pettinellim, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-268/00,

Ligabue Catering SpA, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Vianellem, M. Merolou a A. Sodanem, advokáty, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-271/00,

Verde sport SpA, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-274/00,

Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-275/00,

Cipriani SpA, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-276/00,

Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-281/00,

Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl, se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-287/00,

Cooperativa braccianti mercato ittico „Tronchetto" Soc. coop. rl se sídlem v Benátkách, zastoupená A. Bianchinim, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně ve věci T-296/00,

podporované, ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00 a T-271/00,

Italskou republikou, zastoupenou M. U. Leanzou, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejším účastníkem,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené V. Di Buccim, jako zmocněncem, ve spolupráci s A. Dal Ferrem, advokátem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

jejichž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2000/394/ES ze dne 25. listopadu 1999 o podporách poskytnutých podnikům usazeným na území Benátek a Chioggia stanovených zákony č. 30/1997 a č. 206/1995, kterými se zavádějí úlevy na sociálních příspěvcích (Úř. věst. 2000, L 150, s. 50),

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (druhý rozšířený senát),

ve složení J. Pirrung, předseda, A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová a S. S. Papasavvas, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: H. Jung,

vydává toto

Usnesení

Skutkový stav a řízení

1 Rozhodnutím 2000/394/ES ze dne 25. listopadu 1999 o podporách poskytnutých podnikům na území Benátek a Chioggia stanovených zákony č. 30/1997 a č. 206/1995, kterými se zavádějí úlevy na sociálních příspěvcích (Úř. věst. 2000, L 150, s. 50, dále jen „napadené rozhodnutí"), Komise konstatovala, že úlevy na sociálních příspěvcích stanovené výše uvedenými zákony v rozsahu, v němž odkazují na článek 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994, jsou státními podporami, které jsou neslučitelné se společným trhem, neboť tyto úlevy byly přiznány

podnikům usazeným na těchto územích, jež nejsou ani malými a středními podniky (MSP) ve smyslu rámce státních podpor Společenství malým a středním podnikům (MSP), ani podniky, na které se vztahuje výjimka stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) ES, ani podniky, které zaměstnávají pracovníky, kteří mají obzvláštní potíže se začleněním nebo opětovným začleněním na pracovní trh v souladu s pokyny ohledně podpor zaměstnanosti (čl. 1 druhý pododstavec napadeného rozhodnutí). Podle téhož rozhodnutí jsou rovněž úlevy na sociálních příspěvcích stanovené v článku 1 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 přiznané podnikům usazeným území Benátek a Chioggia státními podporami neslučitelnými se společným trhem, s výjimkou komunálních podniků ASPIV, Consorzio Venezia nuova, ACTV, Panfido SpA a AMAV (článek 2 napadeného rozhodnutí).

2 V článku 5 napadeného rozhodnutí Komise Italské republice uložila, aby požadovala od příjemců navrácení podpor uvedených v čl. 1 druhém pododstavci a článku 2 tohoto rozhodnutí, jež jsou neslučitelné se společným trhem.

3 Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES bylo Italské republice oznámeno dopisem ze dne 17. prosince 1997 (3. bod odůvodnění) a přezkoumané režimy podpor byly pozastaveny počínaje 1. prosincem 1997 (14. bod odůvodnění).

4 Napadené rozhodnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropských společenství* dne 23. června 2000. Návrhy došlými kanceláři Soudu mezi 30. srpnem a 18. zářím 2000 podaly žalobkyně tyto žaloby.

5 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 19. ledna 2001 vznesla Komise námitku nepřípustnosti proti těmto žalobám.

6 Podáními došlými kanceláři Soudu dne 7. března 2001 podala Italská republika návrh na vstoupení do řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhů žalobkyň ve věcech T-256/00, T-268/00 a T-271/00. Podáními došlými dne 10. dubna 2001 podala Italská republika návrh na vstoupení do řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhů žalobkyň ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-257/00 až T-259/00, T-265/00 a T-267/00. Usneseními ze dne 19. června 2001 předseda druhého rozšířeného senátu po vyslechnutí účastníků řízení povolil tato vedlejší účastenství od písemné části řízení ve věcech T-256/00, T-268/00 a T-271/00 a v ústní části řízení v ostatních věcech na základě čl. 116 odst. 6 jednacího řádu Soudu.

7 V rámci organizačních procesních opatření stanovených článkem 64 jednacího řádu Soud s ohledem na komplexnost kritérií slučitelnosti vyjádřených v napadeném rozhodnutí a popsaných v podstatě v bodě 1 výše vyzval Italskou republiku, aby zejména pro každou z žalobkyň v projednávaných věcech, jakož i v 35 dalších věcech, jejichž předmětem je rovněž návrh na zrušení napadeného rozhodnutí, upřesnila, zda se považuje na základě článku 5 tohoto rozhodnutí být vázána k požádání o navrácení poskytnutých sporných podpor. Dopisem zapsaným do rejstříku kanceláře Soudu dne 25. září 2003, doplněným na žádost Soudu dopisem zapsaným do rejstříku dne 24. března 2004, Italská republika uvedla, že vyloučila z řízení o navrácení dotčených podpor všechny podniky, které podaly projednávané žaloby. Předložila rovněž dva dopisy ze dne 29. června a 29. října 2001, ve kterých jí Komise na její žádost pro účely výkonu napadeného rozhodnutí poskytla poznatky týkající se kvalifikace úlev na dotčených sociálních příspěvcích poskytnutých podnikům provozujícím svou činnost v určitých odvětvích činnosti jako státních podpor.

8 Soud vyzval Komisi, aby zaujala postoj k dosahu výše uvedených odpovědí italské vlády, co se týče právního zájmu na podání žaloby žalujících podniků vyloučených z řízení o navrácení podpor zahájeném na základě napadeného rozhodnutí, za účelem přezkoumání přípustnosti jejich žalob. Komise odpověděla na tuto žádost dopisem zapsaným do rejstříku kanceláře Soudu dne 14. května 2004.

9 Následně po odpovědi Komise byla stejná žádost adresována žalobkyním. Navíc žalobkyně, jakož i Komise byly rovněž vyzvány k předložení svých vyjádření k případnému spojení těchto věcí. Žalobkyně ve věcech T-228/00, T-229/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 zaslaly své odpovědi dopisy zapsanými do rejstříku kanceláře Soudu mezi 25. červnem a 5. červencem 2004. Dopisem došlým kanceláři Soudu dne 5. července 2004 zaujala Komise postoj k případnému spojení.

Návrhy účastníků řízení

10 Žalobkyně navrhují, aby Soud:

— zrušil články 1, 2 a 5 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlašují úlevy na sociálních příspěvcích stanovené články 1 a 2 ministerského nařízení ze dne 5. srpna 1994 za neslučitelné se společným trhem a ukládají jejich navrácení;

— uložil žalované náhradu nákladů řízení.

11 Komise navrhuje, aby Soud:

— odmítl žaloby jako nepřípustné;

— uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

12 S ohledem na souvislost projednávaných věcí a po vyslechnutí účastníků řízení pokládá Soud za vhodné spojit tyto věci pro účely dalšího řízení na základě článku 50 jednacího řádu.

13 Ve smyslu článku 113 jednacího řádu může Soud kdykoliv bez návrhu zkoumat nepřípustnost z důvodu nedostatku podmínek řízení; rozhodne v souladu s čl. 114 odst. 3 a 4 jednacího řádu.

14 V projednávaném případě pokládá Soud věc za dostatečně objasněnou ze spisu a v důsledku toho rozhodne – z důvodů hospodárnosti řízení s přihlédnutím k poznatkům z projednávaných věcí a navzdory námitkám nepřípustnosti vzneseným Komisí – bez návrhu v souladu s judikaturou uvedenou v bodech 22 a 38 dále o nepřípustnosti z důvodu nedostatku podmínek řízení vycházející z nedostatku právního zájmu na podání žaloby a litispendence, aniž zahájí ústní část řízení.

K otázce právního zájmu na podání žaloby žalujících podniků

Argumenty účastníků řízení

15 V projednávaném případě Komise – v odpověď na otázku Soudu týkající se dosahu údajů poskytnutých italskou vládou, co se týče vyloučení žalujících podniků z řízení o navrácení dotčených podpor a právního zájmu na podání žaloby těchto žalobkyň – úvodem uvedla, že se nemůže vyjádřit ve lhůtě, která jí byla stanovena, ke správnosti

posouzení, která v tomto ohledu vyjádřily italské orgány. Je na příslušných službách Komise, aby v případě potřeby požádaly tyto orgány o dodatečné informace a v konečném výsledku na kolegiu členů Komise, aby přijalo případné rozhodnutí předložit věc Soudnímu dvoru na základě čl. 88 odst. 2 ES, aby případně určil, že Italská republika nesplnila povinnosti, které jí ukládá napadené rozhodnutí.

16 Komise je nicméně toho názoru, že výše uvedené žalobkyně nemají právní zájem na podání žaloby ani co se týče minulosti, neboť se na ně podle údajů poskytnutých italskými orgány nevztahuje řízení o navrácení, ani co se týče budoucnosti, neboť dotčené režimy podpor nebyly již ke dni napadeného rozhodnutí používány.

17 Žalobkyně mají za to, že rozhodnutí italské vlády vyloučit je z řízení o navrácení podpor při výkonu napadeného rozhodnutí nemá žádný vliv na jejich právní zájem na podání žaloby, jelikož Komise může kontrolovat toto vnitrostátní prováděcí rozhodnutí a případně podat žalobu proti Italské republice na základě čl. 88 odst. 2 ES.

18 Konkrétně ve věcech T-228/00 a T-229/00 žalobkyně uplatňují, že pokud by Komise s úspěchem tento postup provedla, byly by vázány k navrácení předmětných podpor, aniž by disponovaly jakýmkoliv soudním opravným prostředkem.

19 Ve věcech T-228/00, T-229/00, T-245/00 až T-248/00 a T-250/00 žalobkyně uvádějí, že by neměly právní zájem na podání žaloby, pouze pokud by bylo ve vztahu k nim veškeré navrácení předmětných podpor úplně vyloučeno. To by byl případ, jestliže by Komise prohlásila, že již nehodlá vykonávat kontrolu nad posouzeními vydanými

italskou vládou. Ve věci T-256/00 žalobkyně uvádí, že by neměla právní zájem na podání žaloby pouze v případě, kdyby Soud považoval za definitivně prokázané, že podpory, ze kterých měla prospěch, nejsou státními podporami ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

20 Ve věci T-252/00 žalobkyně předložily vyjádření společně se žalobkyní ve věci T-253/00. Mají za to, že byly vyloučeny z řízení o navrácení dotčených podpor jako podniky zaměstnávající pracovníky, kteří mají obzvláštní potíže se začleněním nebo opětovným začleněním na pracovní trh, v souladu s poznatky poskytnutými Italské republice Komisí v dopise ze dne 29. června 2001. Zpochybňují, že toto posouzení italské vlády může být předmětem kontroly ze strany Komise. Krom toho žalobkyně mají zájem na uznání slučitelnosti podpor poskytnutých MSP usazeným na území Benátek se společným trhem.

21 Ve věcech T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 žalobkyně uvádějí, že odpovědi italské vlády na otázky Soudu, podle kterých byly vyloučeny z řízení o navrácení dotčených podpor, nejsou ani definitivní, ani nedotknutelné. Nebránily by vnitrostátním orgánům v přikročení k navrácení dotčených podpor od Società per l'industria alberghiera SpA, žalobkyně ve věci T-286/00.

Závěry Soudu

22 Jelikož podmínky přípustnosti žaloby, zejména nedostatek právního zájmu na podání žaloby, spadají do důvodů nepřípustnosti z důvodu nedostatku podmínek řízení (usnesení Soudního dvora ze dne 7. října 1987, D.M. v. Rada a CES, 108/86,

Recueil, s. 3933, bod 10 a usnesení předsedy Soudu ze dne 27. března 2003, Linea GIG v. Komise, T-398/02 R, Recueil, s. II-1139, bod 45), přísluší Soudu, aby prověřil bez návrhu, zda žalobkyně mají právní zájem na zrušení napadeného rozhodnutí.

23 Podle ustálené judikatury je přípustnost žaloby na neplatnost podané fyzickou nebo právnickou osobou vázána na podmínku prokázání skutečného a trvajícího zájmu na zrušení napadeného aktu. Tento zájem musí být posuzován v den, kdy je žaloba podána (rozsudek Soudu ze dne 30. dubna 1998, Cityflyer Express v. Komise, T-16/96, Recueil, s. II-757, bod 30). Nemůže být přezkoumáván v závislosti na budoucí a hypotetické události. Zejména jestliže se zájem, kterého se žalobkyně dovolává, týká budoucí právní situace, žalobkyně musí prokázat, že zásah do této situace je již od nynějška jistý (rozsudek Soudu ze dne 17. září 1992, NBV a NVB v. Komise, T-138/89, Recueil, s. II-2181, bod 33).

24 V projednávaném případě z odpovědí Italské republiky na otázky Soudu plyne, že má za to, že není při výkonu napadeného rozhodnutí vázána požadovat navrácení dotčených podpor od žalujících podniků. V tomto ohledu Italská republika mimoto uvádí, že vycházela pro účely výkonu tohoto rozhodnutí ve věci kvalifikace dotčených úlev na sociálních příspěvcích poskytnutých podnikům provozujícím svou činnost v určitých odvětvích činnosti jako státních podpor z poznatků poskytnutých na svou žádost Komisí v jejích dopisech ze dne 29. června a 29. října 2001, jež byly vloženy do spisu.

25 Je tudíž namístě vzít na vědomí skutečnost, že dotyčný členský stát – jemuž přísluší vykonat napadené rozhodnutí pod kontrolou vnitrostátního soudu a případně Soudního dvora na základě čl. 88 odst. 2 ES – rozhodl na základě výroku napadeného rozhodnutí a poznatků vztahujících se k jeho výkonu poskytnutých Komisí (viz poslední věta výše uvedeného bodu 7) nepožadovat navrácení předmětných podpor žalujícími podniky.

26 V tomto právním a skutkovém kontextu tím, že se žalobkyně opírají výhradně o pravomoc Komise ověřit správnost výkonu napadeného rozhodnutí dotyčným členským státem a případně předložit věc Soudnímu dvoru na základě čl. 88 odst. 2 ES, se při prokazování svého právního zájmu na podání žaloby omezují na dovolání se okolností, jež jsou budoucí a nejisté, a sice případu, ve kterém Komise dospěje k posouzení odlišnému od posouzení Italské republiky a uloží jí přistoupit k navrácení předmětných podpor žalujícími podniky.

27 Pokud jde o tvrzení žalobkyň ve věcech T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 a T-296/00, podle kterého navzdory odpovědi italské vlády uvádějící, že žalobkyně ve věci T-286/00 byla vyloučena z řízení o navrácení předmětných podpor, italské orgány nicméně přistoupily k navrácení u tohoto podniku, nebylo podpořeno žádným důkazním materiálem. Mimoto, co se týče žalobkyň ve věcech T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 a T-296/00, právě k tomuto navrácení nedošlo a nic nenasvědčuje tomu, že by bylo zamýšleno.

28 Konečně argumentace žalobkyň ve věci T-252/00 – které na rozdíl od žalobkyně ve věci T-253/00 byly podle odpovědí italské vlády vyloučeny z řízení o navrácení předmětných podpor – nemá žádnou relevanci, pokud jde o posouzení existence skutečného a trvajícího zájmu na zrušení napadeného rozhodnutí, ve kterém Komise konstatuje slučitelnost dotčených úlev na sociálních příspěvcích poskytnutých MSP se společným trhem (viz výše uvedený bod 1).

29 Za těchto podmínek je zaprvé nezbytné konstatovat, že jelikož v projednávaném případě pouze budoucí a nejistý zásah rozhodnutí Komise, které zpochybní prováděcí rozhodnutí Italské republiky, může ovlivnit jejich právní situaci, žalující podniky nemají skutečný a trvající zájem na zrušení napadeného rozhodnutí.

30 Navíc i kdyby se jednalo o případ uvedený v předcházejícím bodě, žalující podniky by tak na rozdíl od svého tvrzení nebyly zbaveny veškeré účinné soudní ochrany. Jelikož totiž tyto podniky nejsou oprávněny požadovat zrušení napadeného rozhodnutí s ohledem na svůj nedostatek právního zájmu na podání žaloby, toto rozhodnutí nemůže v podstatě zavazovat vnitrostátní soud v rozsahu, v němž se jich týká, narozdíl od situace ve věci, ve které byl vydán rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1994, TWD (C-188/92, Recueil, s. I-833, body 24 až 26), která se vztahovala k rozhodnutí Komise, jež se týkalo individuální podpory, a z tohoto důvodu bylo zjevně napadnutelné žalobkyní na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES. V projednávaném případě jsou tedy žalobkyně oprávněny případně napadnout u vnitrostátního soudu případná rozhodnutí příslušných orgánů, které jim ukládají navrácení předmětných podpor, a dovolávat se u něho vznesenou procesní námitkou protiprávnosti napadeného rozhodnutí.

31 Z judikatury Soudního dvora totiž vyplývá (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 12. prosince 1996, Accrington Beef a další, C-241/95, Recueil, s. I-6699, body 15 a 16, a ze dne 11. listopadu 1997, Eurotunnel a další, C-408/95, Recueil, s. I-6315, bod 28), že definitivní charakter rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje neslučitelnost režimu státních podpor se společným trhem a kterým se ukládá navrácení vyplacených podpor, může na základě zásady právní jistoty namítat vůči příjemcům těchto podpor, kteří se dovolávají vznesenou procesní námitkou protiprávnosti tohoto rozhodnutí, vnitrostátní soud pouze tehdy, jestliže tito příjemci měli nepochybně právo napadnout rozhodnutí Komise na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES a byli informováni o tom, že mají toto právo a jestliže je opomenuli vykonat ve lhůtě stanovené tímto článkem. V tomto ohledu je třeba mimoto konstatovat, že ve smyslu výše uvedené judikatury a v souladu se zásadou řádného výkonu spravedlnosti nemohou být příjemci režimu podpor, kteří přímo nenapadli rozhodnutí Komise ve stanovené lhůtě, zbaveni práva dovolat se vznesenou procesní námitkou protiprávnosti tohoto rozhodnutí u vnitrostátního soudu, pokud při výkonu rozhodnutí Komise s ohledem na zvláštní okolnosti případu nebo komplexnost kritérií, na která rozhodnutí Komise váže povinnost navrácení, otázka, zda tito příjemci jsou nebo nejsou povinni k navrácení předmětných podpor, mohla na počátku oprávněně vyvolávat určité pochybnosti tak, že jejich právní zájem na podání žaloby proti uvedenému rozhodnutí nebyl zjevný.

32 Mimoto ve výše uvedeném případě nemůže okolnost, že rozhodnutí Komise, kterým se konstatuje neslučitelnost režimu podpor a kterým se ukládá za určitých podmínek navrácení poskytnutých podpor, bylo předmětem žaloby na neplatnost nebo několika spojených žalob na neplatnost před Soudem, narušovat účinnou soudní ochranu příjemců tohoto režimu, kteří jakožto žalobkyně v projednávaném případě neprokázali, že mají právní zájem na podání žaloby z důvodu rozhodnutí vnitrostátních orgánů vyloučit je z řízení o navrácení. Jestliže by nicméně tito příjemci byli předmětem rozhodnutí vnitrostátních orgánů, které by jim uložilo navrácení přijaté podpory, zvláště po kontrole Komise, mohli by případně předložit vnitrostátnímu soudu návrh na zrušení tohoto případného vnitrostátního rozhodnutí a dovolávat se vznesenou procesní námitkou protiprávnosti výše uvedeného rozhodnutí Komise.

33 V tomto případě by vnitrostátní soud mohl přerušit řízení buď za účelem předložení předběžné otázky Soudnímu dvoru na základě článku 234 ES týkající se platnosti výše uvedeného rozhodnutí Komise nebo pro účely řádného výkonu spravedlnosti za účelem vyčkání rozhodnutí soudu Společenství v meritu věci (viz v tomto smyslu usnesení předsedy Soudu ze dne 25. června 2002, B v. Komise, T-34/02 R, Recueil s. II-2803, bod 92). Jestliže by vnitrostátní soud konstatoval, že některé závažné žalobní důvody dovolávané žalobkyněmi na podporu jejich námitky protiprávnosti nebyly předloženy Soudu na podporu jedné nebo více výše uvedených žalob na neplatnost, měl by kdykoliv možnost předložit předběžnou otázku týkající se posouzení platnosti Soudnímu dvoru ve vztahu k těmto žalobním důvodům, takže by žalobkyně požívaly v každém případě plné soudní ochrany.

34 Zadruhé, pokud jde o budoucí účinky napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž prohlašuje předmětné režimy podpor za neslučitelné se společným trhem a brání tak jejich používání v budoucnosti, postačuje připomenout, že podle ustálené judikatury nemohou být případní příjemci režimu podpor pouze z důvodu této jejich vlastnosti považováni za osobně dotčené rozhodnutím Komise, kterým se konstatuje neslučitelnost tohoto režimu se společným trhem (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 2. února 1988, Van der Kooy a další v. Komise, 67/85, 68/85

a 70/85, Recueil, s. 219, bod 15, a rozsudek Soudu ze dne 22. listopadu 2001, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie v. Komise, T-9/98, Recueil, s. II-3367, bod 77).

35 V této souvislosti je dovolávání se případného právního zájmu na podání žaloby pouze z tohoto důvodu s odůvodněním, že napadené rozhodnutí brání opětovnému používání předmětných režimů podpor, které byly pozastaveny počínaje 1. prosincem 1997, v každém případě nerelevantní pro účely posouzení přípustnosti projednávaných žalob, což mimoto žalobkyně nezpochybňují.

36 Z výše uvedeného plyne, že žaloby ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-268/00 a T-271/00 jsou nepřípustné z důvodu nedostatku právního zájmu na podání žaloby žalobkyň.

37 Stejně tak žaloby ve věcech T-265/00, T-267/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 podané společně podniky a Comitato „Venezia vuole vivere" jsou částečně nepřípustné v rozsahu, v němž byly podány žalujícími podniky, které nemají právní zájem na podání žaloby.

K otázce litispendence

38 Jelikož podmínky přípustnosti žaloby jsou podmínkou řízení a v žalobách ve věcech T-265/00, T-267/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 podané Comitato „Venezia vuole vivere" vystupují stejní účastníci řízení a tyto žaloby směřují ke zrušení stejného rozhodnutí, přísluší Soudu, aby prověřil i bez návrhu,

zda přípustnost některých z těchto žalob nenaráží na litispendenci (rozsudky Soudního dvora ze dne 26. května 1971, Bode v. Komise, 45/70 a 49/70, Recueil, s. 465, bod 11, a ze dne 17. května 1973, Perinciolo v. Rada, 58/72 a 75/72, Recueil, s. 511, bod 5).

39 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že ve věcech T-265/00 a T-267/00 se Comitato „Venezia vuole vivere" dovolává týchž žalobních důvodů. Krom toho se rovněž dovolává stejných žalobních důvodů ve věcech T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00.

40 Za těchto podmínek je v souladu s ustálenou judikaturou (rozsudky Soudního dvora ze dne 19. září 1985, Hoogovens Groep v. Komise, 172/83 a 226/83, Recueil, s. 2831, bod 9, a ze dne 22. září 1988, Francie v. Parlament, 358/85 a 51/86, Recueil, s. 4821, bod 12) nezbytné konstatovat, že žaloba ve věci T-267/00 podaná v tentýž den jako žaloba ve věci T-265/00 musí být odmítnuta jako nepřípustná, neboť v těchto dvou žalobách vystupují titíž účastníci řízení a směřují ke zrušení téhož rozhodnutí na základě týchž žalobních důvodů.

41 Z týchž důvodů musejí být žaloby ve věcech T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 podané v tentýž den jako žaloba ve věci T-274/00, ve kterých vystupují titíž účastníci řízení a směřují ke zrušení téhož rozhodnutí na základě týchž žalobních důvodů, rovněž prohlášeny za nepřípustné.

42 Z toho jednak plyne, že žaloby ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 jsou nepřípustné.

43 Kromě toho žaloby ve věcech T-265/00 a T-274/00 jsou částečně nepřípustné v rozsahu, v němž byly podány společnostmi Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl (věc T-265/00) a Verde Sport SpA (věc T-274/00).

44 Konečně je třeba upřesnit, že Soud má za to, že není třeba již v této fázi samostatně prověřovat aktivní legitimaci Comitato „Venezia vuole vivere" ve spojených věcech T-265/00 a T-274/00.

K nákladům řízení

45 Článek 87 jednacího řádu v odstavci 2 stanoví, že účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, bude uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník řízení, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval, a v odstavci 3 stanoví, že Soud ve výjimečných případech může rozdělit náklady řízení mezi účastníky nebo rozhodnout, že každý z účastníků řízení ponese vlastní náklady. Krom toho podle čl. 87 odst. 4 jednacího řádu členské státy, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, nesou vlastní náklady.

46 V projednávaném případě je třeba vzít v úvahu okolnost, že nedostatek právního zájmu na podání žaloby žalujících podniků, které byly ve svých žalobních důvodech neúspěšné, vyšel najevo až po odpovědích Italské republiky na otázky Soudu. S ohledem na nejistotu, ve které se na počátku tyto podniky nacházely, co se týče dopadu napadeného rozhodnutí na jejich právní situaci a riziko toho, že budou později postaveny proti definitivnímu charakteru tohoto rozhodnutí, jim nemůže být vytýkáno, že podaly projednávané žaloby. Co se týče žalujících podniků, je tedy třeba

náklady řízení nahradit. Naproti tomu žádná zvláštní okolnost neodůvodňuje podání žalob ve věcech T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 ze strany Comitato „Venezia vuole vivere" , jež sledují tentýž cíl a jež jsou založeny na týchž žalobních důvodech jako předchozí žaloby (věci T-265/00 a T-274/00) Comitato proti Komisi.

Z těchto důvodů

SOUD (druhý rozšířený senát)

rozhodl takto:

1) **Věci T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-274/00 až T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 se spojují pro účely dalšího řízení.**

2) **Žaloby ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 se odmítají jako nepřípustné.**

3) Žaloby ve věcech T-265/00 a T-274/00 se částečně odmítají jako nepřípustné v rozsahu, v němž byly podány společnostmi Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl (věc T-265/00) a Verde sport SpA (věc T-274/00).

4) Ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-245/00 až T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-268/00 a T-271/00 jednak žalobkyně a jednak Komise ponesou vlastní náklady.

5) Ve věcech T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 společnosti Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, Cipriani SpA, Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl a Cooperativa braccianti mercato ittico „Tronchetto" Soc. coop. rl ponesou vlastní náklady. V těchto věcech Komise ponese náklady, které vynaložila ve vztahu k žalobám, v rozsahu, v němž byly podány těmito společnostmi. Comitato „Venezia vuole vivere" ponese kromě vlastních nákladů náklady vynaložené do dnešního dne Komisí ve vztahu k žalobám ve věcech T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 a T-296/00 v rozsahu, v němž byly podány Comitato „Venezia vuole vivere".

6) Žalobkyně ve věci T-265/00 Cooperativa traghetto S. Lucia a ve věci T-274/00 Verde sport ponesou vlastní náklady. V těchto dvou věcech Komise ponese náklady, které vynaložila do dnešního dne ve vztahu k žalobám podaným těmito dvěma společnostmi.

7) **Italská republika ponese vlastní náklady ve věcech T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00 až T-259/00, T-267/00, T-268/00 a T-271/00, jakož i náklady, které vynaložila ve věci T-265/00 ve vztahu k žalobě podané společností Cooperativa traghetto S. Lucia.**

8) **Ve zbývající části bude ve věcech T-265/00 a T-274/00 o nákladech řízení rozhodnuto později.**

V Lucemburku dne 10. března 2005.

Vedoucí soudní kanceláře

H. Jung

Předseda

J. Pirrung